

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12.)
Fiume, Klotild utca (Via Clotilde) 4. szám, 1. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt 229.)

Felíró szerkesztő:
MURAI JENŐ.

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre . . . 28 kor. | Negyed évre . . . 7.— kor
Fél évre . . . 14 " | Egy hóra . . . 2.40 "
EGYES SZÁM ÁRA FIUMÉBAN 8 FILLÉR,
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fill.

Jekelfalussy kormányzó székfoglalója.

A kormányzó beszéde.

Ezután felállott Jekelfalussy Zoltán kormányzó, feltette szemüvegét és felolvasta a következő székfoglaló beszédet:

Tekintetes képviselőtestület!
Nagyságos polgármester Ur!
Tisztelt uraim!

Dicsőségesen uralkodó Királyunk Ő császári és apostoli királyi Felségének kegye és a magas kormány kitüntető bizalma reám ruházta a fiumei és magyar—horvát tengerparti kormányzó állás megtisztelő méltóságát. Midőn ezen méltóságomban először jelenek meg Önök előtt, kik oly méltóan képviselik Fiume polgárságát, engedjék meg, hogy ősi hagyományoknak megfelelően pár rövid szóval bemutatkozzam.

En nem mint idegen jöttem ide, mert előző hivatalos működésemből kifolyólag évek hosszú során át alkalmam volt Fiume politikai és társadalmi viszonyait megismerni és tiszán nélkül mondhatom, hogy Fiumét őszintén megszerettem és most mint Önökkel együttérző jövőnk körükbe, igen tisztelt Uraim és fogadom, hogy városunknak mindenkor tette kész dolgos polgárra kívánok lenni.

Hivatásom szerint kötelességem elsősorban az állam érdekeit képviselni, de igérem, hogy mindig szem előtt fogom tartani ennek a szép, nagyrabecsült városnak hagyományait, jogait és érdekeit is és együtt fogok érezni a város polgárságával az élet minden változataiban. Meg vagyok győződve, hogy Fiumében könnyebb mint bárhol az állam és a polgárság érdekeit összeegyeztetni, látjuk ezt a mostani végzetes, nehéz időkben.

Fiume az állam segítő keze nélkül sohasem nőhetne oly nagyra, mint azt mindnyájan egész szívünkkel éhajtjuk és azt fogom életem legboldogabb napjának tekinteni, ha sikerül „annyi balszerenese közt, oly sok vizzály után” általános összhangot teremteni a polgárság között.

Vonjuk le a vérzivataros időből, melyben élünk és a nagy gazdasági evolúciókból a tanúságokat, hogy kiesínyes helyi pártpolitikai akciók és örökös félreértések között alkotni nem lehet és ne akarjuk, hogy a kormány hazánkért oly vitézül harcoló fiumei polgárok, kiknek történetét majdan aranylapokra fogják megírni, — ha fáradtan térnek haza otthonukba, — itt egy újabb haremzöt találjanak, melyen testvér küzd a testvér ellen és pusztítja Fiume gazdasági életét.

Ajtóm nyitva áll a város minden polgára részére, bármely nyelven beszéljen. Az ügyet, mit hozzám hoznak, a melegen érző ember szívvel fogom elbírálni, ki nem ismer sem rangbeli, sem vallásbeli, sem nemzetiségi különbséget, csak egy igazságot és ezzel kívánom szolgálni, mint a város első tisztviselője, drága magyar hazánkat. Politikai felfogást illetőleg lehetnek eltérők a nézeteink, beszélhetünk különböző nyelven, de mikor a haza szeretetéről és városunk felvirágoztatására irányuló törekvésekről van szó, ott mindannyian testvéri egyetértésben egyesülünk.

Talán felesleges említenem, hogy teljes oda-

adással fogom istápolni a kereskedelemnek és iparnak érdekeit. A világháboru során tünt csak tulajdonképpen ki, mily rendkívül fontos tényező nemcsak az ország, de az egész Monarchia gazdasági életében. Fiume és én minden erőmmel és teljes odaadással akarok hozzájárulni ahhoz, hogy Magyarország egyetlen kikötővárosa még az eddigi teljesítményeinél is nagyobbakra legyen képes.

A magyar királyi kormánynak vagyok itt bizalmi embere, tehát annak programja értelmében, de szívem szerint is híve vagyok a nemzeti haladásnak, a közélet demokratizálásának és a politikai jogok kiterjesztésének.

Mint tisztviselőnek az a meggyőződés, hogy úgy a társadalmi, mint a politikai téren a surlódások nagyobb részt elkerülhetők, ha jó a közigazgatás. En megszoktam a munkát, én nem egy magas közjogi állás előnyeit élvezni, vagy Fiume verőfényes napjában melegedni jöttem ide, én dolgozni akarok. Erre azonban az én becsületes szándékom nem elég, erre első sorban az Önök, igen tisztelt Uraim, őszinte, odaadó támogatására van szükségem.

Iparkodjunk gyógyítani a súlyos sebeket, melyeket a világháboru városunk gazdasági életén ütött, mert csak egy egészséges szervezet bírja ki a közeljövő nehéz feladatait. A mostani sorsdöntő napokban nem szép szavakra, de tettekre van szükség és én igérem, igen tisztelt Uraim, hogy minden igyekeztemmel azon leszek, hogy az itt elmondottakat tettekre váltsam. Ezen becsületes törekvésemhez kérem, igen tisztelt Uraim, a város közönségének bizalmát és támogatását.

Több ízben szakították meg lelkes tapsok a beszédet, melynek különösen a népjogok kiterjesztéséről és Fiume város jogainak és hagyományainak respektálásáról szóló passzusai keitettek frenetikus hatást. Zúgó taps, éljenzés és evviva-kiáltások hangzottak fel a beszéd befejezte után és az állva tapsoló bizottsági tagokon kívül a karzat közönsége is kivette részét a tetszésnyilvánításból.

A polgármester válasza.

Az ovációk elhangzása után ifj. Vio Antal dr. polgármester emelkedett szóra és a következő válaszbeszédet intézte a kormányzóhoz:

Méltóságos Kormányzó Ur!

Hogy a mai kivételes körülmények között nem lehet határozott és végleges munkaprogrammal fellépni, ezt mi legjobban tudjuk. Azon rövid idő alatt is, amelyben feladatunkká lett a város közigazgatási szolgálatát intézni, mi magunk is többször konstatáltuk, hogy nem vehetjük mindazokat a feladatokat, amelyekről mindenki tudja, hogy elkerülhetetlenül szükségesek és sürgős jellegűek, hanem helyettük más várainak és nehéz problémákkal kell megküzdőnünk, amiket a válságos idő esélyei elénk állítanak. Ha tehát ugyanezen okok miatt Méltóságod sem léphet fel részletes programmal és bölcsen menekül a tapsok elől, amelyeket vérmes ígéretek feltárással tőlünk arathatott volna, legyen meggyőződve arról, hogy Méltóságodnak az az ünnepélyes kijelentése, miszerint ennek a vá-

Ünnepi, lelkes hangulatban és szokatlannal élénk tetszésnyilvánítások között folyt le ma délben Jekelfalussy Zoltán kormányzó székfoglalója a városi képviselőtestület ülésén. A városháza ünnepi díszit öltött erre az alkalomra és hatalmas, magyar nemzeti és fiumei városi színeket viselő lobogók díszítették a tanásterem erkélyét. Nehány perccel 12 óra előtt megállott a kormányzó fogata a városháza kapujánál, bakján a kormányzó magyar díszbe öltözött hajdujával. A kormányzó és a kíséretében levő Verueda min. osztálytanácsos a polgármester dolgozószobájába mentek. A tanásterem karzata ekkor már zsúfolásig tömve volt válogatott közönséggel és számos urihölgy tarkította az ünnepi díszbe öltözött karzati közönség sorait.

Az ülés megnyitása.

Tizenkét óra után néhány perccel bevonultak a városatyák az ülésterembe, valamennyien fekete szalonruhában. Negyvenegy városatya jelent meg a képviselőtestület jelenlegi 49 tagja közül a székfoglalón.

Ifj. Vio Antal dr. polgármester megnyitotta az ülést és jelentette, hogy ennek egyedüli tárgyát a kormányzó székfoglalója képezi. Felkérte a képviselőtestület tagjai közül Thierry Alajos lovag volt fővérszéki elnököt és Ossoinaek András országgyűlési képviselőt, hogy menjenek a polgármester szalonjában várakozó kormányzóért és kísérik az ülésterembe. Mig a köttagu küldöttség távol volt, bejelentette, hogy a képviselőtestület tagjai közül Catti dr., Dorigo, Eidlitz, Fischer és Mayländer városatyák kimentették távolmaradásukat.

Néhány perc múlva megjelent a teremben a remek díszmagyarba öltözött kormányzó. A képviselőtestületi tagok felálltak és a karzati közönséggel együtt lelkes tapsokkal és éljenzéssel fogadták a belépő kormányzót, aki elfoglalta a pódiumon a részére fentartott helyet.

Vio polgármester felhívta Serdoz dr. jegyzőt, hogy olvassa fel a kormányzó ki nevezését bejelentő miniszterelnöki leiratot.

Serdoz dr. jegyző erre felolvasta az 1917. augusztus 4-én kelt és Esterházy miniszterelnök aláírásával ellátott 3848/M. E. számú miniszterelnöki leiratot, mely közli Fiume város polgármesterével, hogy Jekelfalussy Zoltán es. és kir. kamarás Fiume város és a magyar—horvát tengerpart királyi kormányzójává neveztetett ki. (Taps.)

rossnak az érdekeit előmozdítani, jogainkat és a mult idők hagyományait füstleletben tartani fogja, felkünkben élénk visszhangra talált.

A mult idők hagyományai, amely a magyar hazával egyesült autonóm Fiuménak egyedül lehetséges, okadatolt programját képezte, mindig amaz erők forrása volt, ahonnan a város habedását és felvirágzását meríté.

És mi halálával vagyunk eltelve, Méltóságod iránt, mert nem engedni magát a politikai szenvedélyek örvényétől elsodortatni, amely mindent felforgat és rombadönt, nem engedni eltéríteni magát a helyes útról, hanem ritka politikai körültekintésében felkünkbe lát és megérti őszinte és becsületos szándokunkat. Biztosíthatom tehát Méltóságodat arról, hogy a fiumeiek talán soha jobban, mint éppen most, ebben a történelmi pillanatban, nem érezték az anyaországhoz való szoros egybetartozásukat, mert a kormány gyepölőjét egy szabadelvű és demokratikus minisztérium vette a kezébe, amely országhoz való szoros egybetartozásukat, mert a kormány gyepölőjét egy szabadelvű és demokratikus minisztérium vette a kezébe, amely olyan férfi által képviselteti magát közöttünk, aki városunk iránt a legteljesebb érdeklődéssel van eltelve, Fiume éppen ezért üdvözölte örömmel ezt a minisztériumot, amely célul tűzte ki magának, a népek a szabadságát és jogait kiterjeszteni és így szorosabbá és erősebbé lett a köztelők, amely Fiumét az állomhoz esatolja.

Ebből az alkalomból szeretnék megjegyezni, hogy távol áll tőlünk drága időnkét hasztalan és meddő politikai üzelmekkel poészkolni, sőt abban a nézetben vagyok, hogy minden nemzetiségi és nyelvi ellenkezésnek el kellene nőni, ha csak alattomos eszlekből az állam legvitalisabb érdekeinek a rovására, erőszakkal felszámra nem tolják.

Ez a mi legfőbb adóságunk, amellyel vitéz hőseinknek tartozunk, akik az állam egységéért és a magyar nemzet becsületéért áldozták életüket.

Pontos, nehéz feladatok várnak még ránk, meg kell a jelen nehéz állapotokkal küzdeni, be kell hegesztenni a rajtuk ütött súlyos sebeket, a háboru, mely már 3 éven túl tart, nagy és új feladatokat ró a városi közigazgatásra.

Ezek között a legnehezebb az élőlmezés fontos kérdése, amely ugyszólva magába szívja összes működésünket, ez a munka napról-napra nehezebbé válik, különösen Fiumében, amely kizárólag behozatalra van utalva.

Fiumében, amely várost a háboru nagyon érzékenyen sújtotta, amelynek a bevétele egy harmadrészre esőkkent, kiadásai pedig aránytalanul megnövekedtek, — igen nehéz a városi közigazgatást a szabályos mederben vezetni, gondoskodni az alkalmazottak sürgős szükségleteiről, segíteni a szűkölködőkön, az elhagyottakon, akik a városhoz fordulnak segítségért. Könnyen megérthető tehát, hogy mindennek az ellátásához, a mi erőnk csekély.

Hogy Méltóságod ne — feladataink megoldásában jóakarattal támogatni fog, abban nem kételkedem. Ezen bizalomban megerősít ama szilárd elhatározás, amellyel nemes vállalkozásához fogott, főkülte tehetsége és nemes lelkiere, nem marad érzéketlenül a szűkölködők és szerencsétlenek nyomorának látásán, a melynek enyhítésével emléket fog emelni önömagának, beemléket pedig örök hála kötelez.

A nehéz idők dacára sem veszítjük el tehát reményünket, a multban élvezett támogatás és a jövőre adott biztosíték, megerősítik bizalmunkat és meg vagyunk győződve arról, hogy egyetértő munkával és Méltóságod nagyvonalú támogatásával a válságos időkön is átessünk szerencsésen és ha majd a fegyverek zaja megszűnik, új feladatok és új törvök megoldásához foghatunk.

Nincsen szándokom most Méltóságodnak minden kívánságunkat kifejezni, nem mellőzhetem azonban mégis felemlíteni, hogy a magas kormánytól a legsürgösebb támogatást pénzügyeink rendezésére kell kérnünk, hogy a város közigazgatásának módjában állhasson, számos és igen sürgős szükségleteiről gondoskodni, ilyenek: az új kórház felépítése, a közuti vasuti hálózat kiterjesztése, a vízre tervezett villanytelep létesítése, új iskolák építése stb. Az utóbbi időkben kénytelenek voltunk csupa kényszerűségből iskoláinkat elhanyagolni, illő tehát, hogy annál nagyobb lendülettel lássunk a hiányok pótlásához, hogy iskoláink, amelyekre olyannyira főtákosnyok vagyunk, feladatainknak megfelelőhessenek.

Ezek közézik Méltóságos Uram, röviden, a mi feladatainkat. Azzal a hő-öbajtással zárva, hogy mielőbb feltámadva láthassuk hazai iparunkat és békés hajóink számára nyitva a tengert és kiáltom kartársaimmal együtt: Eljen a haza! Eljen a király! Eljen Fiume!

Lelkes taps szakította több ízben félbe a polgármester szavait, különös erővel ott, amikor azt mondotta, hogy soha annyira nem érezték a fiumeiek az anyaországhoz való szoros egybetartozásukat, mint most, ebben a történelmi pillanatban.

A kormányzó távozása.

Amikor a beszéd befejezte után elesenedett a tetszésnyilvánítások zaja, a polgármester újból felkérte Thierry Alajos lo-

vag és Ossoinack András képviselőt, hogy a távozó kormányzó az ülés-teremből kikísérjék.

Jekelfalussy kormányzó ekkor felállt és a városatyák és karzat szüneteltetett, az ülés-termet. A közönség, — városatyák és karzati publikum egyaránt, — a városháza előtti térségen megvárta a kocsijárázó kormányzót, akinek időközben egy szép virágcsokrot is átnyújtottak és ott is megismétlődtek a lelkes éljen és evviva-kiáltások mindaddig, amíg a kormányzó kocsija el nem hagyta a városháza előtti területet. Az ünnepélyes székfoglaló pont főleg órákor ért véget.

Flandriában ismét nagy erővel megindult az ántánt offenzívája.

Heves harcok a Bainsizza-félszigeten és a San Gabriele-szorosban. - Visszaveri román támadás Grosescinél. - A pápa békeakciója. - Spanyolország is békeakcióit indít. - Kaledin ellenforradalma.

Orosz-román harctér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, szept. 20. (Hivatalos.)

Az Ojtozi-völgy mindkét oldalán visszaveriünk erős román támadásokat. Az ellenséget, amely egy helyen állásainkba benyomult, gyors ellentámadással teljesen visszavetettük. Veszteségei jelentékenyek.

A vezérkar főnöke.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, szept. 20. A nagy főhadiszállás jelenti:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregparvonala:

Dünaburgnál és a Luck körüli ivben az oroszok tüzetevékenysége érezhetően fokozódott.

József főherceg vezérezredes hadseregparvonala:

A románok erős támadásokat intéztek az Ojtozi-völgytől délre fekvő magaslati állásaink ellen. Az ellenséget, amely Szocscinél délre kezdetbe betört állásainkba, ellentámadással visszavetettük. Véres veszteségekkel felül számos foglyot is veszített.

Mackensen vezértábornagy hadseregparvonala:

Nitánál és Mulcelunál a román csapatok megismételték támadásaikat, amelyek reájuk nézve ismét kudarcra végződtek.

Ludendorff, első főszállás-mester

Olasz harctér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, szept. 20. (Hivatalos.)

Courad báró tábornagy hadseregparvonala: egy ellentámadásunk, amelyet Carsanánál az ellenségnek átmenetileg átengedett arcvonalrész visszanyerése céljából indítottunk, teljes sikerrel járt. Foglyokban itt 6 tisztet és több mint 300 főnyi legénységet szállítottunk be.

A vezérkar főnöke.

A TENGERTPART telefon száma 12.

Balkáni harctér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, szept. 20. (Hivatalos.)

Változatlan.

A vezérkar főnöke.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, szept. 20. A nagy főhadiszállás jelenti:

Macedóniai arcvonal:

A monasztiri medencében és a Presba és Ochrida tavak közötti szorosban a tüzetevékenység erősbödött. A Doiran-tól keletre őrök összeütközésére került a sor, mely alkalommal a bolgárok vegyes csapatokat elliztek.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Francia-belga harctér.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, szept. 20. A nagy főhadiszállás jelenti:

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala:

Tegnap Flandriában a houthoulsti erdő és a Lys között a tüzetevékenység harc egész napot át fokozódott. Az ellenséges ütlegek rombolóttúze, amelyet a részünkről jövő ellenhatás szemléltetést meggyengített, ismét a leghevesebb hullámokban zúdult védelmi zónánkra. Este és ma reggel az ellenség több ízben pergőtűzet adott anélkül, hogy gyalogsági támadások következtek volna. Lensnél és St. Quentinél élénk volt a harc tevékenység.

A német trónörökös arcvonala:

Soissonstól északra, az aise-marnai csatorna mentén és a Suippes-lapálytól nyugatra a tüzetevékenység időnként nagy löszertömegek felhasználása mellett harcoltak egymással. A Maas keleti partján a franciák heves tüzelőkészítés után a Beaumont-vacheronvillei úttól nyugatra 3 kilométer szélességben támadásra lérték előre. Az ellenség első rohamhulláma, amelyek védelmi tűzünk elől gyorsan meghátráltak, az azokat mélyebben tagozva követő tartal-

lécek komoly támadásra magukkal ragadták. Ez az első lökés tüziinkben és közel-harcban meghiusult és a visszaözönló tömegek tüziérsegiink számára kiválóan alkalmas céllal szolgáltak. Ez a nap a franciákra nézve ismét súlyos veszteségekkel járt anélkül, hogy a legcsekélyebb eredményt is elérték volna.

Tegnap 16 ellenséges repülőgép zuhant le. Thomas alörmester 3, Thuy hadnagy pedig 2 ellenfelét lőtte le.

Ludendorff, első főszállásmester.

KALEDIN ELLENFORRADALMA.

STOCKHOLM, szept. 20. Kaledin, aki elkeseredett ellensége Kerenszkynek, keresi a Kerenszkyvel való nyílt összeütközést. Kaledin elleforradalma sokkal veszedelmesebb, mint Kornilowé volt.

STOCKHOLM, szept. 20. Kaledin azt tervezi, hogy összevonja az összes csapatokat a frontról, hogy ily módon megadja a kegyelemdőfést a kormány csapatainak. Vállalkozásában főképp doni és kazáni kozákjaira támaszkodik. Rostock és Novo Cerkask városok Kaledin kezében vannak. A munkástanács felszólította a vasutasok szövetségét, hogy ne támogassa Kaledint.

UJABB MERÉNYLETET KISÉRELTÉK MEG KERENSZKY ELLEN.

STOCKHOLM, szept. 20. Kerenszky ellen újabb merényletet terveztek. A merénylettervnek nyomára jutottak és öt magas állású tisztet letartóztattak.

KOZÁKCSAPATOK PÉTERVÁR ELŐTT.

GENF, szept. 20. A Havas-ügynökség jelenti: A pétervári távirati ügynökség jelentése szerint a kozákok előcsapatai Pétervár kapui előtt állanak.

AZ OLASZ-SVÁJCI HATÁRZÁR MEGSZÜNT.

LUGANO, szept. 20. Az olasz-svájci határt ismét megnyitották a forgalom számára.

HIREK.

TÁMADÁSOKKAL

illetik állandóan a nagytőkét. Szinte szokássá vált kipellengérezni azokat a vállalkozásokat, melyek a kivételes háborús viszonyok között a tisztességes kereskedelem minden megengedett eszközét felhasználják saját tőkék gyarapítására. Eszünkbe sem jut, hogy a pénz tulságos felhalmozódását egészséges közgazdasági jelenségnek tekintsük, de magában véve az, hogy egyes emberek és vállalatok tökeerőssé váltak a háború alatt, egyáltalán nem elszomorító jelenség.

A nagy megrázkódtatás előtti időben sokat paanszkodtunk azon, hogy a magyarság kereskedelmi vállalkozása minimális s hogy tüke tekintetében a külföldre vagyunk utalva. Szemrehányásaink között észre sem vettük, hogy mindennek a földbirtok eladósodása és az ipari vállalkozásoktól idegenkedő tökeszegénység volt az oka. Most egy-

szerre, mint villám az égből, lecsapott a pénz felhőszakadása. Milliárdokra rugó kölcsönöket napok alatt jegyzett a magyar beföld. A jelzálogok eltűntek, az agrár-társadalom megerősödött, a pénz a bankok acélkamráiban várja a vezényszót, mely kiözönlésre fogja ösztökélni. Keresve sem lehetne jobb alkalmat találni a magyar gyáripár megteremtésére, mint a háború után következő időket. Nem racionális dolog tehát felpanaszolni a magyar közgazdasági világnak, hogy megragadta és hasznosította a véletlen alkalmakat, amelyek magyar urigóg és előítélet mellett még jobban odaláncolták volna iparunkat és kereskedelmünket Ausztriához, mint amennyire háború előtt hozzáláncolva voltak.

De ha az ideológ és szociálista szemével nézzük is az eseményeket, azt kell találnunk, hogy a kapitalista társadalomnak mindenütt meg kellett előznie a tiszta demokráciát. Magyarországon most fejlődött az igazi kapitalizmus, mint a burzsoa-uralom hűségese csatlósa és előhírnöke, amely tőkegazdaggá, kifelés erőssé és iparában önállóvá teheti az országot. A tüke megerősödése nagy lépés, amely az osztályuralomtól az igazi demokráciához vezető közbeeső lépésfokot jelenti.

— Gyászistentisztelet a bolgár királynéért. Eleonora elhunyt bolgár királyné lelkiüdvéért ma délelőtt 11 órakor gyászistentiszteletet tartottak a helybeli ev. ref. imaházban. Az istentiszteletet Ambrus György lelkész megható gyászbeszéde és imája vezette be, azután Kárpáti György iskolaigazgató orgonakiséréte mellett elénekelték a 90-ik zsoltárt. A gyászistentiszteleten Jekelfalussy kormányzó mára kitűzött székfoglalója miatt nem jelenhetett meg személyesen és Egan miniszteri tanácsossal képviseltette magát. Ott volt továbbá Zawrzell bolgár konzulon kívül Hoppmann német főkonzul, Istvánovics altábornagy, Török rendőrfőkapitány, egy tiszti küldöttség Abbaziából és Voloszkából, Derencin városi tanácsnok, Rudan Aldo dr., Kovács Géza dr., Halász Zoltán dr., Bartsch vámfőtiszt és Sövény Béla, mint az ev. ref. egyház presbiteri és nagyszámú közönség.

— Késmárky főkapitány bucsuja. Késmárky Dezső kir. tanácsos, a fiumei államrendőrség volt főkapitánya, ki egészségi okokból vált meg állásától, e hó 19-én távozott el végleg Fiuméből. Bucsuztatására a pályaudvaron megjelent az államrendőrség egész tisztikara Török dr. min. osztálytanácsos, főkapitány vezetésével mintegy tanujelöl annak a szeretetnek és tiszteletnek, a mellyel az államrendőrség egész tisztikara a távozó főkapitány iránt viseltetett. Az államrendőrség tisztikara meleg szeretettel mondott bucsut a távozó főkapitánynak, ki páratlan igazságszeretettel s hivatali kötelességtudásával testületében igaz megbecsülésnek és szeretetnek örvendett. Késmárky meghatva bucsuzott munkatársaitól, a rendőr-tisztikartól, kiktől megbecsülés és tisztelettől övezetten vált el. Késmárky főkapitány távozását mi is őszintén sajnáljuk, mert vele a helybeli magyarság egyik törhetetlen híve távozott körünkől, kinek önzertes s a magyarság érdekeit szolgáló magatartását mindenkor nagyra becsültük. Most, midőn mi is bucsuzunk tőle, nem térhetünk napirendre az ő fáradságtalan munkássága felett, amelynek egyik legszebb emléke marad városunk legmagyarabb in-

tézménye az új államrendőrség. Késmárky érdeme, hogy az akkor annyi ellenszennvel fogadott határrendőrségi intézményt a nehez viszonyok közepette Fiume egyik nélkülözhetetlen s a háborúban oly jól bevált közintézményévé fejlesztette, melyet páratlan energiájával és szaktudásával oly magas nivóra emelt, hogy biztos alapja lett a később szervezett mostani államrendőrségnek. — Késmárky nevéhez fűződik az új államrendőrség megszervezése is, neki köszönhető, hogy ez új intézmény, az államhatalomnak eme reprezentánsa minden zökkenés nélkül beilleszkedve a helyi viszonyokba, szolgálja a közérdeket. Távoztakor kívánjuk neki, hogy új ügykörében nem kevesebb sikerrel, megbecsüléssel és elismeréssel munkálkodjék, mint közöttünk.

— Elöléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dr. Mally Ferenc fiumei állami főgimnáziumi tanárt a VII. fizetési osztályba léptette elő.

— A vasuti személydijszabás drágulása. Budapestről táviratozza tudósítónk: A kereskedelmügyi minisztériumban elhatározták, hogy — mint már több ízben jeleztük, — november elsejétől felemelik a vasut személy- és áru dijszabását. A személydijszabás emelése sokkal nagyobb mérvű lesz, mint az áru dijszabásé. Az első osztályú menetjegyek ára 100 százalékkal, a másodosztályúaké 30—40 százalékkal és a harmadosztályúaké 15—25 százalékkal fog megrágnulni.

— Erdőeladás Noviban. A zágrábi királyi erdőigazgatóság versenytárgyalást hirdet a novii kir. erdőgondnokság II. vágássorozatában (Zengtől mintegy 25 kilom. távolságra) termelt 664 ürméter bükkhasáb és 613 ürméter bükkdorongtüzifa egy eladási csoportban való eladására. A zárt irásbeli ajánlatok a bánatpénz lefizetéséről szóló nyugtával együtt legkésőbb 1917. évi október hó 5-én délelőtt 10 óráig nyújtan-dók be a kir. erdőgondnokságnál Noviban (Vinodol), ahol azok ugyanazon délelőtt 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Az eladási feltételek stb. a kir. erdőgondnokságnál Noviban vagy a zágrábi erdőigazgatóságnál tudakolhatók meg.

— Ravasini és társainak bűnügye. Ma reggel 9 órakor folytatták a helybeli törvényszéken Ravasini és társai ellen a tárgyalást. Ujból Buteovich Jánost vezeték elő, ki az elnök ama kérdésére, hogy mennyiben bűnös, így válaszol: Én 20 hónap óta vagyok a börtönben, pedig nem én vagyok a bűnös. Elnök: Hát honnan szerezte a 4000 és 5000 koronás váltót? — Egy motoros halászbarkát adtam el a chersoi halászok szövetkezetének, azért kaptam. Megjegyzem, hogy Ravasini azt is mondta, hogy igénybe vehetjük a hivatalos pénzt, ha fedezetet vagy biztosítékot tudunk adni.

Szöveg folytatása a 4-ik oldalon.

Egy vagy két

ELEGÁNSAN BERENDEZETT SZOBA
azonnal kiadó. Esetleg teljes ellátás is kapható. — Via Valseurigna Ossoinack Gen-naro ház I. emelet.

Használt rövid

KÉTKEREKŰ KÉZIKOCSI
megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

Egyszer kérdezte is Ravasini: „Hogy állsz a pénzzel”. Megmondtam neki, hogy mindent kiadtam. Ravasini szándékosan olyan fel-fordulást csinált az ügyvitelben, hogy senki se ismerhesse ki magát, ha egyszer rájönnek valamire. Sirva kértem a főnökömet, csináljunk már egyszer rendet, mert különben mindnyájan börtönbe kerülünk. Ravasini olyasmit is kispékelált, hogy a sörfogyasztási adót, a mely évente 200 ezer koronát tesz ki, a külső pénztárak helyett a központban szedjük be és mikor majd a bevételeket tartalmazó könyv tele lesz, tüntessük azt el.

Fél óras szünet után a törvényszék Cilenti János kihallgatására tér át. Ártatlannak mondja magát. 1885-ben lépett be a hivatalba, még az előző főnök idejében. A rendetlenség akkor kezdődött, midőn Ravasini lett az igazgató. Azt kérdi, hogy miért folytatják ellene, ki csak abban bűnös, hogy bonokra adott pénzt, a pört, holott több hivatalnoktársa ellen, ki ugyanazt tette, megszüntette az ügyészség az eljárást. Bizonyítja, hogy a nála konstatált 1500 kor. hiány fedezve van nyugtákkal és bonokkal. Ártatlanul volt 4 hónapig vizsgálati fogságban s ha nem tudta volna a 20 ezer korona óvadékot letenni, még most is ott ülne.

Elnök ekkor, déli 12 órakor holnapra halasztotta a tárgyalás folytatását.

— Gyorsírótanfolyamok megnyitása. — A Fiumei Gyorsíró Egyesület, mint a gyorsírás gyakorlati és elméleti terjesztésének egyedüli szerve, városunkban az idén ismét megkezdte Deák-fasor 2. sz. alatt I. emeleti helyiségében hivatalos működését. Mint az előző években, úgy az idén is a gyorsírás gyakorlati elsajátítására fekteti a főszólyt és e célra tanfolyamokat rendez a magyar, olasz és német gyorsírásból; azonkívül különböző rendszerű írógépeken gépirási tanfolyamot is nyit. Beiratkozni szeptember 20-ától kezdve minden este 6 és fél 8 óra között lehet.

LEGUJABB.

MINISZTERTANÁCS.

BUDAPEST, szept. 20. Ma délután 4 órakor minisztertanács lesz, melyen a köz-élelmészési kérdések kerülnek tárgyalás alá.

VILMOS CSÁSZAR BUDAPESTEN.

BUDAPEST, szept. 20. Vilmos császár tegnap délután átutazóban egy órát töltött Budapesten. Automobilon bejárta a fővárost és Wekerle miniszterelnököt a pályaudvarra kérte, ahol negyedóra hosszat bizalmasan elbeszélgetett vele.

MEGŐRÜLT KÉPVISELŐ.

BUDAPEST, szept. 20. Tüdös Jánosnak, Debrecen első kerülete képviselőjének, elméje megzavarodott. A szerencsétlen embert beszállították a fipótmézai elmeegógyintézetbe.

JELENTÉS A HARCTEREKRŐL.

BUDAPEST, szept. 20. A sajtóhadiszállásról jelentik: A bainsizzai fensikon és a San Gabriele-szakaszon a fokozott harci tevékenység tovább tart. A Karszt-fensikon

az ellenség a leghevesebb pusztító füzet alkalmazza. — Az ellenség tegnap hajnaltól délutánig heves tüz alatt tartotta állásainkat Grosesei mellett. Ezután a román gyalogság nagy erővel támadásba ment át és sikerült is átmenetileg behatolniok állásaink egy részébe, de ellentámadással kivetettük őket.

A KANCELLÁR MA NYILATKOZIK A BELGA KÉRDÉSRŐL.

BERLIN, szept. 20. Ugy hírlik, hogy a kancellár a birodalmi gyűlés mai ülésén beszélni fog és megadja a belga kérdésben várt felvilágosítást.

UJABB ANTÁNT-OFFENZIVA FLANDRIÁBAN.

BERLIN, szept. 20. Az antánt offenzívájában véget ért a csapatok kimerültsége folytán beállott szünet és a harc Flandriának valamennyi pontján újból feléledt. A nagyarányú pergőtűzek újabb angol támadásnak az előhírnökei. A franciák a 304-es magaslatnál támadást indítottak sűrű tömegekkel és irtózatossá veszteségeket szenvedtek. A magaslat lejtője tele van francia holt testekkel.

A PAPA BÉKEAKCIÓJA.

GENE, szept. 20. A Matin jelenti, hogy a pápa a központi hatalmak választójegyzékét eljuttatja az antánt kormányaihoz és egyúttal új békejegyzékét fog ajánlani.

A SPANYOL KIRÁLY IS BÉKEAKCIÓT KEZDEMÉNYEZ.

GENE, szept. 20. A Matin jelenti, hogy a spanyol király állítólag felajánlotta a pápának támogatását a békeakcióban. Jól értesült körökben úgy hírlik, hogy Spanyolország külön békeakciót kezd.

AZ OROSZ DIREKTÓRIUM AZ AZONALI BÉKE MELLETT.

LONDON, szept. 20. A Daily Mail jelenti Pétervárról: A direktórium közölte a munkás és katonatanácsal, hogy elfogadta azt a határozatot, hogy a titkos szerződések semmissé nyilváníttassanak és azonnali demokratikus béke köttessék.

KOMMENTÁROK PAINLEVÉ BESZÉDÉHEZ.

BERLIN, szept. 20. A lapok Painlevé beszédének legfontosabb pontját Elzászon kívüli a szövetségesekhez intézett ama burkolt felszólításban látják, hogy a nyugati fronton jobban oszoljanak meg az erő kifejtések és Anglia ne kímélje magát Franciaország rovására. Miután az antántnak a pápához intézendő választójegyzékét valószínűleg Painlevé beszéde értelmében fogják megfogalmazni és a mi válaszuk egészen más, nem látható be, hogy mire alapítja a Vatikán optimizmusát.

BIZALOM A FRANCIA KORMÁNYNAK.

PÁRIS, szept. 20. A kamara 378 szavattal 1 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat (Murai Jenő).

Nyomatott a „Lloyd” Nyomda R. T. nyomdájában.

A „LLOYD” NYOMDA

Részvény Társaság

Via Ciotta 27 FIUME Via Ciotta 27

(az Osztrák Magyar Bankkal szemben)

megkezdte üzemét

és vállalja mindennemű hivatalos és kereskedelmi nyomtatványok, falragaszok, névjegyek, gyászjelentések és üzleti könyvek gyors és jutányos elkészítését.

Horvát Agrár Bank

fiumei fiókja, Via della Torre és Via del Porto sarkán.

Alaptőke: 3.000.000, Tartalékalap: 1.017.000

Központ: Zagreb. Fiókja Sarajevo. Kirendeltségek: Bribir, Cabar és Hreljin.

A 350 mezőgazdasági szövetkezetből álló Matica 120 millió kor.-ig szavattal a Horvát Agrár Bankért.

Elfogad takaré- és folyószámla-betéteket.

A legkisebb betét egy korona. Foglalkozik bármilyen bank és váltóüzlettel.

Az áruosztály elad mindennemű gabonaműt és gyarmatarút.

VALÓDI MAGYAR

urasági borok

jutányos áron kaphatók
FRANKL ARNOLD
borkereskedőnél, szabad kikötő.

IMPERIAL

szálló és kávéház, Viale Deák.

Fényes berendezésű új kávéház. Teljesen újonnan butorozott és átalakított szálló 40 elegáns szobával. Lift, villany, fürdők.

Szíves pártfogást kér

Panny Ferencz
tulajdonos.

Ujságáruló

rikkansokat

jó kereset mellett felvesz

„A TENGHERPART”

kiadóhivatala Via Clo-

tilde 4. I. em.